
[2022-77-RE](#)

Causa 2022-77-RE

(Palanca Gómez c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 575-2022. Recurs d'empara

Aute del 17 de gener del 2023

BOPA núm. 10, del 25 de gener del 2023

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 15 de desembre del 2022, per la representació processal del Sr. Joan Ramón Palanca Gómez, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra la sentència del 28 de novembre del 2022, dictada per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració dels drets a la jurisdicció, a obtenir una decisió fonamentada en Dret, a un procés degut substanciat per un tribunal imparcial i a la defensa, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats i que anul·li la resolució impugnada;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Josep-D. Guàrdia Canela;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. El Sr. Joan Ramón Palanca Gómez va presentar una querella contra el Sr. Joao Rodrigues Gomes, titular administratiu de l'empresa Guix i Placa Tercera Generació, per haver presumptament falsificat la seva signatura en un contracte laboral, en diverses còpies de nòmines i en la còpia de la darrera nòmina, consistent en la liquidació i en el full de quitança, en què s'establia la causa de la resolució laboral anticipada a voluntat de l'empleat.

1.2. El 8 de juny del 2022, el Tribunal de Corts va dictar una sentència mitjançant la qual decidia absoldre el Sr. Joao Rodrigues Gomes del delictes menor de falsedat en document privat, no havent-hi lloc tampoc a responsabilitat civil i declarant d'ofici les despeses processals.

1.3. La representació processal del Sr. Joan Ramón Palanca Gómez va formular un recurs d'apel·lació contra aquesta decisió, i, el 28 de novembre del 2022, la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia va dictar una sentència que desestimava aquest recurs i confirmava íntegrament la decisió de la primera instància.

1.4. El 15 de desembre del 2022, la representació processal del Sr. Joan Ramón Palanca Gómez va interposar un recurs d'empara contra la sentència del 28 de novembre del 2022, dictada per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració dels drets a la jurisdicció, a obtenir una decisió fonamentada en Dret, a un procés degut substanciat per un tribunal imparcial i a la defensa, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació del recurrent

- El recurrent manifesta ser conscient que el Tribunal Constitucional no és una tercera instància on poder rebatre els arguments de les instàncies anteriors; addueix que la decisió adoptada per la jurisdicció ordinària no ha pres en consideració argumentacions i proves que consten en les actuacions respecte dels fets tal com van succeir, cosa que comporta que la seva decisió sigui absurda o arbitrària i mancada de motivació.

- Concretament, al·lega que no s'ha tingut en compte de manera suficient l'informe pericial cal·ligràfic efectuat pel Departament de Cal·ligrafia de la Direcció General de la Guardia Civil, en què s'establia sense cap mena de dubte que ell no era l'autor de les signatures en tota una sèrie de documents denunciats; i que l'única persona interessada en què aquells documents estiguessin signats era l'empresari.

- Així mateix, retreu a la jurisdicció ordinària no haver tingut en compte que a la vista oral el querellat no va poder justificar l'intercanvi de WhatsApps amb ell, ja que si la relació de treball estava finalitzada i se li havia donat la quitança, aquest intercanvi no tenia sentit. Insisteix en què la relació laboral no estava finalitzada i que l'empresari volia evitar el pagament de la indemnització corresponent.

- També justifica que en la vista oral, atès l'estat de nervis i l'agressivitat manifestada pel Ministeri Fiscal en contra seva, dubtés sobre l'autoria d'alguna de les signatures, però sempre va mantenir, des d'un primer moment, que no havia signat els documents principals, el contracte i la quitança, perquè eren documents que no havia vist mai; afegix que els butlletins de salari tampoc els signava, però el fet que els imports de les nòmines i "*de la quitança*" (*sic*), que sempre eren iguals, els cobrés al banc, no li resta en cap cas credibilitat.

- Per acabar demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats i que anul·li la resolució impugnada.

2.2. Argumentació de la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia

- La Sala Penal destaca que en l'acte de judici oral el recurrent no va poder assegurar que les signatures que constaven en els rebuts de la recepció dels xecs no fossin seves; també consta que els va cobrar.

- Per tant, si el recurrent va rebre els xecs i els va cobrar, no té cap sentit falsificar la seva firma en els butlletins de salari, quan la percepció de la quantitat indicada quedava perfectament acreditada per l'entrega del xec i pel seu cobrament.

- El Tribunal de Corts va considerar que, en contra de l'informe pericial cal·ligràfic, si les firmes dels butlletins de salari van ser efectuades pel recurrent, la fiabilitat de la prova pericial es veia posada en dubte per la resta de les signatures dubitades (contracte de treball i quitança); sobretot si es té en compte que l'informe no havia estat ratificat a l'acte de judici i no s'havia pogut preguntar als perits sobre les variacions que podia presentar una signatura en funció de la superfície sobre la qual es realitzava, tenint en compte que, com va declarar el processat i dos antics treballadors, aquests firmaven els butlletins a l'obra i es recolzaven en qualsevol suport, com la paret o l'esquena d'un company, entre d'altres.

- Segons el parer de la Sala Penal, aquesta conclusió no es veu alterada per l'intercanvi de WhatsApps entre el recurrent i el querellat, ja que allò que s'hi reclamava era el pagament de les quantitats degudes i l'única referència a la feina pot referir-se a una nova feina i no a la continuïtat de la relació laboral tal com pretén la part recurrent.

- Conclou que l'absència d'acreditació, més enllà de qualsevol dubte raonable, de la falsedat de les firmes en el contracte de treball, en els butlletins de salaris de gener, de febrer i de març del 2018 i en el full de quitança, és el resultat de la valoració lògica, raonable i ajustada als criteris que proporciona l'experiència de les proves practicades, cosa que determina la confirmació del pronunciament absolutori.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. Formalment el recurs està estructurat de manera perfecta. S'interposa, dins de termini, amb caràcter directe, de conformitat amb l'article 86 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, contra la sentència del 28 de novembre del 2022, dictada per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia, la qual constitueix una decisió judicial ferma que esgota la via jurisdiccional ordinària. El recurrent està legitimat pel fet d'haver estat part -acusador particular- en el procés penal. I fa ús de la representació i postulació procedents. El seu escrit de demanda conté totes les expressions requerides per l'article 36 de la Llei qualificada anteriorment esmentada, tant les referides a la seva persona -apartat a)- com aquelles que atenyen al relat de fets -apartat b)-, als fonaments jurídics -apartat c)- i, a la determinació precisa de la pretensió exercitada -apartat d). D'altra banda, el recurrent manifesta conèixer i així ho acredita, la naturalesa d'aquest Tribunal que "*no és una tercera instància on rebatre arguments en els que no estiguis d'acord en instàncies inferiors*" -apartat 5è dels "*Fets i consideracions*".

3.2. El tema a decidir es desplaça, doncs, a la qüestió de fons relativa a si la denunciada vulneració dels drets fonamentals té "*contingut constitucional*" suficient o presenta una falta manifesta d'aquest

---

contingut. En el primer cas, la decisió a prendre és l'admissió a tràmit del recurs, i, en el segon cas, la seva inadmissió, de conformitat amb l'article 37.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional. La diferència entre els dos supòsits rau tant en la naturalesa de la infracció denunciada o en la qualitat dels raonaments utilitzats en el recurs, sinó en el fet objectiu de l'existència en les actuacions dels elements que determinen l'anàlisi en profunditat de la qüestió sense més informes, al·legacions, ni conclusions. D'aquesta manera es produeix una economia de temps, d'esforços i de despeses que fan plausible la utilització d'aquest tràmit més breu.

3.3. La part recurrent al·lega, en defensa de la seva tesi: a) l'afirmació que la decisió recorreguda no està prou motivada i porta a conclusions absurdes o arbitràries; i, b) la jurisprudència continguda en les resolucions d'aquest Tribunal, del 5 de maig del 2014 -causa 2014-7-RE- i, del 17 de juny del 2019 -causa 2019-38-RE. Pel que fa a aquestes dues decisions -es tracta concretament de dos autes- la cita és totalment correcta -fonament jurídic 2 de la primera i fonament jurídic 3.6 de la segona- i recull la doctrina d'aquest Tribunal. Cal, però, tenir present que en ambdós supòsits la decisió final va ser la inadmissió a tràmit del recurs per entendre que no es va infringir, en absolut, el cànon de constitucionalitat establert. També és d'interès remarcar que en el primer cas es tractava d'una qüestió civil -mesures provisionals matrimonials- i, en el segon, d'una qüestió administrativa -prevalença entre dos informes o dictàmens- mentre que en el cas actual ens trobem en el marc d'una decisió en seu jurisdiccional penal que, en valorar la prova, ha de tenir en compte la presumpció d'innocència i el principi *in dubio pro reo*.

3.4. Tot i que el recurrent, en el seu escrit, al·lega la vulneració del dret a la jurisdicció de l'article 10 de la Constitució en diversos dels seus vessants, l'atenta lectura de l'apartat 5è del seu escrit permet entendre que el retret a la resolució impugnada se centra en no constituir una "*decisió fonamentada en dret*", aduint que no està prou motivada i que arriba a unes conclusions absurdes o arbitràries. Pel que fa referència a la motivació és procedent remarcar que la Sala Penal dedica un llarg "*considerant*" -el primer, amb nou extensos paràgrafs- a motivar la seva resolució. A més, la confirmació de la sentència del Tribunal de Corts implica d'alguna manera que també presta el seu assentiment als arguments continguts en aquesta -considerants primer i segon- llevat de la discrepància sobre l'eventual rellevància de la persona que pogués haver comés la falsedat de les firmes. Tots aquests raonaments de la jurisdicció ordinària impedeixen considerar que la decisió no estigui prou motivada. Allò que cal determinar és si les conclusions a les quals arriba son lògiques o, pel contrari, son arbitràries i absurdes. Sempre tenint present que allò que no pot pretendre el recurrent és que el seu raonament sigui acceptat pel tribunal jutgador, ja que aquest ha de decidir quina és, segons el seu parer, la solució més justa aplicable al cas, sense oblidar que en els casos de controvèrsia judicial, sovint hi ha dos raonaments paral·lels i normalment contradictoris, entre els quals ha d'elegir el tribunal jutgador.

3.5. En la gènesi de tota resolució judicial s'han de seguir els criteris de la lògica general i de la lògica jurídica en particular. Les decisions han d'analitzar i d'avaluar els arguments utilitzats per les parts, recollint aquells que, conforme a les regles de la sana crítica, resultin vàlids, sensats, congruents i coherents a fi d'arribar a unes decisions veraces, equànimes i objectives. Han de rebutjar les conclusions arbitràries que depenen de la lliure voluntat, del caprici o del biaix parcial de qui les estableix. També han de ser desestimades les conclusions absurdes, entenent-se com a tals les contràries a la lògica o a la raó. I com ja hem apuntat, en els processos penals cal fer el mèrit oportú de la presumpció d'innocència i del principi segons el qual en cas de dubte s'ha de seguir el criteri més favorable a l'encausat. Sense oblidar, en fi, que moltes vegades no hi ha només una solució correcta. En aquesta línia, el Tribunal Constitucional no pot considerar que s'hagi infringit el dret a la jurisdicció quan la decisió presa està ben fonamentada i no és ni arbitrària, ni absurda, encara que n'hi pogués haver una de les mateixes característiques, en sentit diferent i àdhuc

---

contrari.

3.6. Els elements fàctics que serveixen de base a l'argumentació del recurrent es poden resumir en: a) la declaració de l'encausat en l'acte de la vista oral davant el Tribunal de Corts; b) la valoració de l'informe pericial cal·ligràfic que consta en les actuacions; i, c) la declaració del recurrent mateix en el plenari del procediment. Tots tres elements són objecte d'anàlisi i d'avaluació, conforme als criteris lògics i de sana crítica, en la sentència impugnada -i també en la del Tribunal de Corts- de manera que no es pot concloure que la decisió no estigui fonamentada en Dret, ni que dugui a conclusions arbitràries o absurdes, encara que rebutgin i discrepin de les mantingudes per la part avui recurrent. Fins i tot en alguna ocasió els tribunals manifesten alguna perplexitat i la resolen encertadament en favor de la presumpció d'innocència i en favor de la part acusada. Per consegüent, el recurs d'empara no pot ser admès a tràmit.

Per tot això que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

Decideix:

1. No admetre a tràmit el recurs d'empara 2022-77-RE interposat per la representació processal del Sr. Joan Ramón Palanca Gómez contra la sentència del 28 de novembre del 2022, dictada per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia.
2. Notificar aquest aute a la representació processal del recurrent, al president del Tribunal de Corts, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.
3. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Acordat a Andorra la Vella, el 17 de gener del 2023.

Jean-Yves Caullet
President

Dominique Rousseau
Magistrat

Josep-D. Guàrdia Canela
Magistrat

